

SISZÁNTELL

ELŐFIZETÉSI ÁRA

A kiadóhivatalban átvéve.
Egész évre 10 k.
Negyedévre 4 ..
Helyben házhoz hordva.
Egész évre 20 kor.
Negyedévre 5 ..
Vidékre postán szállítva.
Egész évre 24 kor.
Negyedévre 6 ..
Egyes szám ára 8 fillér.

Politikai
napilap

Megjelenik minden nap, a hétfő és
Ünnep utáni napok kivételével.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 8.
A szerkesztőség kéziratok vissza-
adására vagy megőrzésére nem
vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadó-
hivatalhoz intézendők.

XXI. évfolyam 3. szám.

Nagyvárad.

Kedd 1915 január 5.

Siket Traján jubileuma.

A mostani háborus idők tagadhatlanul nem alkalmasak az ünneplésekre; az emberek egész figyelmét teljesen lekötik a harcra való események.

Ez azonban éppen nem zárja ki, hogy az igaz érdemek előtt meg ne hajtsuk az elismerés zászlóját. A szeretet és tisztelet megnyilvánulását nem akadályozzák meg a háborus állapotok, mert az a szív virága, amelyet nem hervaszt el a szerénység sem.

Évtizedes önzetlen munka megbecsülése, a közjóra irányuló buzgóság elismerése kötelességként szabja meg, hogy a szeretet és tisztelet melegét érezze az a férfiú, akinek hosszú munkássága nem veszett el nyomtalanul, hanem áldásos gyümölcsöket termelt a hazáért és a társadalom javára.

Siket Traján, a nagyváradai posta-távírdai kerület igazgatója most, január 7-én tölti be hivatalos működésének negyvenedik évét.

Ez a negyedszázad éppen abba az időbe esik, amikor a magyar posta-távírdai intézmény naggyá, hatalmasra fejlődött. És Siket Trajánnak jelentős része van abban, hogy a magyar postáról mint mintaintézményről irnak és beszélnek ma egész Európában.

Az a majdnem két deciniumra terjedő idő, amit negyvenévi szolgálatából a fővárosban töltött, bő alkalmul szolgált számára, hogy magasan kiemelkedő tehetségét, szervező képességét, kiváló szaktudását, párosulva vas energiájával, a magyar posta intézmény fejlesztése körül szerencsésen érvényesítse s munkaszeretete, buzgalma folytán

az alkotások láncolatát a közérdek javára gyarapítsa.

Csak természetes, hogy ezek a jeles tulajdonságok, ez a hosszú, eredményes munka nemcsak elismerésre talált felsőbb helyen, hanem előkelő pozíciót is biztosított Siket Trajánnak.

Évek óta az ország egyik legnagyobb, nyolc vármegyére terjedő postakerületének élén áll s hogy mily eredménnyel, mennyi sikerrel tölti be széleskörű szaktudását, nagy körültekintést igénylő nehéz feladatát, azt legjobban tudjuk mi itt Nagyváradon.

Ami hasznos, a közönség érdekeit szolgáló újítást, fejlesztést látunk napról napra, az majdnem kivétel nélkül az ő agyának, tudásának, kezének a munkája s az ő igazgatását, szervező, fejlesztő energiáját dicséri s mintegy folytatása fővárosi működésének.

Elég ha felemlítjük, hogy az ő kezdeményezésére hozták be az összes vidéki városokat megelőzve Nagyváradon a csomagok- és pénzküldemények házhoz szállítását; az ő ideje alatt gyorsították meg a forgalmat a helyi postahivatalok között a posta autombilok beállításával; a posta-távírdaszemélyzet fokozatos szaporításával a levélkézbesítést nagyban meggyorsították.

A sok érdemes munkát azonban akkor tetőzte be, mikor a hatalmas, legmodernebb telefon-központot létesítette s a telefon és távírda számára az új palota kiépítését a kormánynál keresztülvitte s azt a legmegfelelőbbben létesítette.

Az ő lekötözött modorát, igazságosságos eljárását, méltányosságát és minden alantasa iránti jóindulatát legfényesebben dokumentálja az az összetartás, az a meleg és szívélyes testületi szellem, amelyet a vezetése

alatt működő óriási számú tisztikar és személyzet között megteremtett.

Jó példával járván elő tisztársai élén, növelte a kötelességtudást és a munkakedvet, de egyúttal biztosította az összesség szeretetét, becsülését és ragaszkodását. Nem csupán a vezető-igazgatót, hanem a jóakaró, szigorú, de mindig igazságos főnököt és barátot tisztelik benne.

A most következő határjelzőnél ha nyíltan, ünnepek között nem is adhatnak kifejezést szeretetüknek, annál bensőbben érzik azt a meleg szeretetet, amely szívüket eltölti Siket Traján igazgatójuk iránt.

Es ezen szeretethez csatolja Nagyvárad város egész társadalma a maga elismerését, tiszteletét s szívből kívánja, hogy Siket Traján posta-távírdai igazgató még hosszú ideig teljesíthesse nagy feladatát a magyar posta-távírdai intézmény további fejlesztése körül. (vid.)

Siket Traján posta-távírdai igazgató 40 éves szolgálatának jubileumát a kerület tisztikara és személyzete nagyobb szabású ünnepek keretében akarta megünnepelni, holnapután, január 7-én, de Siket Traján tudomására jutván a tisztikar szándéka, önzetlen szerénységével kitért az ünneplés elől.

A személyzet azonban fenntartotta szándékát, hogy a háboru után illőképpen kifejezze szeretetét és ragaszkodását. Hír szerint nagyobb alapítványt tesznek Siket Traján nevére a jubileum alkalmából.

A dr. Geszti Sándor tanácsos szerkesztésében Budapesten megjelenő „Posta szemle” diszszámot adott ki a jubileum alkalmából, amely a jubiláns kitűnő arcképét közli. Az ünnepi számot diszes albumba kötve küldték meg Siket Trajánnak.

Amióta híre ment a jubileumról, özönével érkeznek az üdvözlő levelek és táviratok az ünnepelthez, úgy Nagyváradról

Ujdonságok: Szörme-Muffok, Boák, Kalapok és Sapkák.

Divatós ruhaszövetek, mosó-kelmék, flanell és barchetek. Fehérneműek, vászon és szőnyegek. **Hadi felszerelések;** Dr. Jáger alsóruházat, keztyűk, hósapkák, haskötők, lábszárvédők, bőr-bekecsek, gumi-köpeny, és hálósákok. Posztó és bőrkamáslik. **Gyapjutakarók és pokróczok legnagyobb választék.** Olcsó, szabott árak! **Czillér Imre** Nagyáruházában.

és a megyéből, mint az ország minden részéből.

Siket Traján 1855-ben született, most alig 59 éves. Iskoláit Nagyváradon végezte; 1875-ben mint 19 éves ifjú lépett Nagyváradon a posta szolgálatába, mint gyakor-nok s még ez évben postatiszt lett, de egyben tanulta a jogot és 1878-ban a nagyvárad-i jogakadémián letette a jog- és államtudományi vizsgát. Részt vett a boszniai okkupációban, mint a maglaji táberi posta vezetője. A hadi érmen kívül, díszéretet kapott szolgálatiért. 1881-ben Budapesten államszámviteli vizsgát tett. Hét évi szolgálattal már a nagyvárad-újvárosi postahivatal vezetésével bízták meg s négy év múlva posta-távirda felügyelővé neveztették ki. 1887-ben Kassára s 1890-ben Budapestre helyez-

ték át, hol tehetségének érvényesítésére tág tér nyílt. 1891-ben igazgatósági titkár, 1892-ben központi biztos lett s ezen állásában működésével országos híre tett szert. Majd a bűnügyekkel foglalkozó s igen fontos VII. ügyosztály élére került s itt érvényesült nagy tehetsége. 1896-ban posta tanácsosi rangra emelkedett. Ő létesítette az u. n. repülő osztályt, amiből a mintaszerű tudakozódó iroda fejlődött ki. Budapest társadalmában is jelentős szerepet vitt; alelnöke volt a sportegyletnek, majd beválasztották a főváros törvényhatóságába. 1906. év végén vette át a nagyvárad-i postaigazgatóság vezetését s egy év múlva igazgatóvá neveztették ki. Azóta ismét itt él közöttünk s tevékeny részt vesz közéletünkben; a polgárság bizalmából kiváló tagja a város törvényhatóságának és több szakbizottságnak.

nagynak, aki erre elhatározta, hogy a sajtóhadiszállás tagjait a főhadiszálláson együttes kihallgatáson fogadja.

A fogadtatás ma, délelőtt 10 órakor volt. Az újságírókat Hoehn ezredes a sajtóhadiszállás parancsnoka mutatta be egyenként a fenséges urnak. Frigyes főherceg nagy elismeréssel nyilatkozott a sajtó és a sajtószállás kitünő szolgálatairól.

A sajtószálláson egyébként tegnap az újságírók melegen ünnepelték Hoehn ezredest, abból az alkalomból, hogy a király őt a hadiékítményes Vaskorona-renddel tüntette ki.

Az oroszok legújabb betörése.

Höfer altábornagy egyik legutóbbi kommunikéban jelezte, hogy a VIII. orosz hadsereg, amely körülbelül egy héttel ezelőtt a Kárpátokon át előrenyomult haderőink ellen a támadást megkezdte, kiegészítésekkel és friss hadosztályokkal annyira megerősödött, hogy célszerűnek látszott csapatainkat a szoros magaslatokra és a Gorlice körüli területre visszavonni, ami a helyzetet egyébként nem befolyásolja. Ez a Kárpátok ellen irányuló akcióra látszott mutatni. Az oroszoknak ezt az akcióját nyomon követte egy támadás, amely Lupkov, majd Mezölabore irányában történt és amely két támadást visszautasítottunk. Szilveszter éjszakáján is volt egy orosz támadás, amely Uzsok irányában történt. Az orosz tulerő következtében csapatainkat a gerinemaszlatokról kissé visszavontuk.

A legújabb kárpáti harcok is az általános harcéri helyzettel magyarázhatók. A limanovi győzelemre az oroszok balszárnyuk meghosszabbításával feleltek és erőiket azért vonták össze itt, hogy az átkarolás veszedelmétől szabaduljanak.

Általánosan helyzetünk jó, esetleges új harcok elé bizalommal nézhetünk.

Az oroszok veresége Galiciában.

Bécs, január 4. Roda-Roda, a „Neue Freie Presse“ haditudósítója a sajtóhadiszállásról ma a következő jóváhagyott táviratot küldte lapjának:

— Az oroszok Közép Galiciában a Tarnov-Dukla szoros vonalon állanak. Velük szemben nekünk két seregrészünk van, az egyik a Kárpátokban, a másik az alsó Dunajec balpartján. Pénteken még egy látszott, mintha az oroszok a két hadseregünk között levő területen, nevezetesen Neusandec irányában akarnának előtörni, dél felől átkarolva a mi Dunajecnél álló haderőnket, de erre nem került a sor, ha ugyan tényleg ez volt az oroszok terve.

— Nyilván visszariadtak attól, hogy seregük oldalát kitegyék a Kárpátokban lévő hadaink támadásának, sőt ellenkezőleg, szombaton heves arcvonal támadásba mentek át a mi Dunajec seregünk ellen. Ez a hadseregcsoportunk különösképen friss katonanyagból és orosz támadást oly véresen verte vissza, hogy az ellenségnek el kellett ejtenie haditervét, amely a krakói vonal forszírozásából állott.

A pápa a hadifoglyokért

Török győzelmek a Kaukázusban. — Az uzsoki harcok. Előnyomulásunk Lengyelországban.

A pápa akciója.

A Wolff ügynökség jelenti a német főhadiszállásról: Vilmos császár és Benedek pápa között tegnap a következő táviratváltás történt:

II. Vilmos császár Őfelségének. A keresztényi felebaráti szeretet érzelmében bizva, amely felségedet eltölti, kérjük felségedet, hogy fejedelmi nagylelkűség cselekedetével zárja le az elmúlt esztendő és kezdje el az újat: fogadja el azt a javaslatunkat, hogy a jövőben a hadviselő államok között a hadiszolgálatra alkalmatlannak tekinthető hadifoglyok kicseréltesse. — XV. Benedek pápa.

A pápa Őszentségének, Róma. Köszönöm Szentséged táviratát és biztosítom Szentségedet, hogy javaslatom, amely a további hadiszolgálatra alkalmatlan hadifoglyok sorának enyhítését célozza, teljes rokonszenvenemmel találkozik. Ama keresztényi felebaráti szeretet, amely ezt a javaslatot sugallja, teljesen megfelel az én meggyőződésemmnek és óhajomnak. — Vilmos.

A trónörökös és a bukovinai csángók.

A trónörökös bukovinai útjában meglátogatta a bukovinai magyar községeket is: Andrásfalvát, Hadikfalvát és Istensegitség községet. Az ott lakó magyarság aprajánagya kivonult a trónörökös elé, legnagyobb részét festői nemzeti viseletben.

A trónörököst a meleg, lelkes fogadtatás nagyon meghatotta, leszállt automobiljáról és magyar nyelven beszélgetésbe elegyedett a lakossággal. Különösen egy lelkészt, egy tanítót és a küldöttség legidősebb tagját tüntette ki hosszabb megszólítással. A lelkésznek és a tanítónak a trónörökös a többek közt a következőket mondotta:

Nagy örömmre szolgál, hogy a magyarság Bukovinában olyan érintetlen tisztaságban fenmaradt és hogy a magyarok, ha távol is vannak hazájuktól, nemzetiségüket és

nyelvüket oly magasra becsülik. Szívből kívánom, hogy a bukovinai magyar kolóniák a jövőben is minél szebben fejlődjenek.

A bucszás éppoly lelkes és szívből jövő volt, mint a fogadtatás. A trónörökös, a mikor már messze volt, még mindig bucsút intett a kezével.

Mindazok, a kik a trónörököst útjában kísérték, egybehangzóan kijelentették, hogy az a lelkes szép fogadtatás, a melyben a magyar lakosság a trónörököst részesítette, a legimpozánsabb és a legszebb volt egész Bukovinában.

Román katonakötelesek behívása.

Köln, január 4. A Kölnische Zeitung-nak jelenti Szófiából: A román kormány a külföldön élő katonaköteles románokat utasította, hogy egy hónapon belül térjenek vissza Romániába.

Háromszázmillió mohamedán a szent háborúban.

Konstantinápoly, január 4. A lapok jelenti, hogy a török kamarának a trónbeszédre adandó válaszfeliratában lesz egy passzus, amely azt mondja, hogy ezideig 300 millió mohamedán jelentette a szent háborúhoz való esatlakozását és a hadisá felhívását nagy lelkesedéssel követik.

A kaukázusi török győzelem.

Konstantinápoly, január 4. A törökök újabb kaukázusi győzelmét igen nagy jelentőségűnek tartják, mert ezáltal megnyílt az út Kars felé.

A sajtóhadiszállás Frigyes főhercegnél.

Sajtóhadiszállás, január 4. A sajtóhadiszállás újév alkalmából feliratban fejezte ki szerencsekívánatait Frigyes főherceg tábor

Főraktár:

Nagy-Várad
Kosuth Lajos-u.
FEKETE SAS
épületben.

Turul-cipő

Elsőrangú, elegáns és jutányos.

Főraktár:

Nagy-Várad
Kosuth Lajos-u.
FEKETE SAS
épületben.

Japán nem vesz részt a világháboruban.

Stockholm, január 4. (Magyar Távirati Iroda.) Tokióból jelentik az itteni lapoknak, hogy illetékes helyen megcáfolják ama híreszteléseket, mintha Japán csapatokat küldött volna az európai hadszínterekre és hogy a lengyelországi orosz tüzéségnél japán tisztek szolgálnának. Az orosz hadseregnél japán tisztek csak mint attasék szerepelnek. Japán részt vett a háboruban, hogy Angliával szemben szövetségi kötelezettségét teljesítse, ám kötelessége csak a távoli kelet védelmére terjedt ki, de nem vonatkozik arra, hogy segítséget nyújtson az európai háboruban. A japánok nem adják pénzért bérbe seregeiket. Miután Kiaocsau már japán kézben van és a német hadihajók a Csendes és Indiai Óceánon le vannak fegyverezve, Japán szerepe ebben a háboruban gyakorlatilag véget ért és most nyugodtan és türelemmel várja a világháboru befejezését.

Az új kanonokok beiktatása.

Tegnap d. e. 9 órakor ment végbe az ujonnan kinevezett kanonokok és a fokozatosan előléptett kanonokok beiktatása a székesegyházban.

A káptalan megbízásából dr. Bundala Mihály kanonok végezte a beiktatás ünnepélyes aktusát, melyen kiváló szónoki erővel, ékes és igazi egyházas szeretettel teljes beszédekben méltatta a megüresedett kanonoki stallumok birtokosait s üdvözölte az új kanonokokat és az előlépőket.

Megemlékezett beszédében Fetszer Antal győri püspökről is, akit nagyszerűen bucsuztatott el a káptalantól.

Installáltattak fokozatos előléptetés által: Bunyitay Vince pápai praelátus olvasókanonokká, Grócz Béla örkanonokká, dr. Bundala Mihály székesegyházi főesperessé, Spett Gyula békési főesperessé, dr. Karácsonyi János közpészolnoki főesperessé. Ujonnan kinevezettek: az utolsó mesterkanonokságra Lopussny Gyula püspöki iroda igazgató és tiszteletbeli kanonokságra Brém Lőrinc tb. pápai káplán, püspöki titkár.

Dr. Bundala Mihály kanonok a következő szavakkal vezette be a beiktatás ünnepélyét:

Az isteni Gondviselés által megállapított természeti rend úgy hozza azt magával, hogy a halál és az élet úgy váltakoznak egymással akár a boru és derű, az öröm és a bánat. Áll ez bizonyos tekintetben a káptalanokról is. Itt is *rendes körülmények* között a helyek az elődök halálával üresednek meg, hogy azokat az utódok betöltsék. S így e helyek mindegyike fölé, általános cím gyanánt azt lehetne írni: „Memento mori!” „Non habemus hic manentem civitatem!” (Nincs itt maradandó szállásunk.) Amely fölírás egyúttal figyelmeztetés is arra, ki e helyek egyikét elfoglalta; hogyan töltse azt be! Ne tekintse jognak valami kényelmesebb, neki *mint embernek* talán jobban tetsző életre, — ámbár hogy ez ne történhessék — arról a jó Isten is napról-napra jobban és jobban gondoskodik, hanem tekintse inkább veszítéshelynek, amely ugyan rendes körülmények között látszólag sok, mások által megkívánt jóval látja el a benn levőt, de végre is, előbb sem hogy gondolnók: halállal végződik. Az egyik oldalon a tag bejön, s a másiktól egyszerre

csak elmarad, többé vissza sem jön, hanem kiviszik. Tehát nem a földi életnek „az embernek” mint ilyennek tetsző folytatása, hanem az örök élet minél jobb biztosítása legyen főcél. Így fogta fel itteni feladatát az a tagtársunk is, akiről most csak azért emlékezünk meg, hogy szívünk bánatán, amelyet elvesztése fölött érezünk, némileg könnyítsünk! A megosztott fájdalom, fél fájdalom! S ez volt dr. Belopotoczky Kálmán püspök, nagyprepost! Az ő helyét most még nem érinti a kegyelmes királyi kinevezés.

De annak a helyéről van szó, akit nagy szívű prepostunk maga is megsiratott; s ez Széchényi Jenő pápai praelátus, olvasókanonok, aki 25 évvel ezelőtt a kalocsai egyházmegyéből jött közénk s bár szeretetünkre s polgártársai szeretete és becsülésére, közhasznu tevékenysége és szívélyes vendégszeretete által magát méltóvá tenni igyekezett: mégis övéi, vérrokonai között óhajtott inkább pihenni, ahol is magának és nekik sir-kápolnát építtetett, amelyben 1914. október 5. óta nyugszik. Életének 81. alkalomára 57 éves korában. Alapítványával a fiatalság ker. kath. neveléséről s elaggott paptársai segélyezéséről gondoskodott. Nyugodjék békében! Széchényi Jenő olvasókanonok halálával így módon jogilag és tényleg megüresedett helyet, egy mindenki által, aki széles e hazában irodalommal foglalkozik, ismert s általunk és főpásztorunk s egyházmegyénk által tisztelt s nagybecsült férfit: Bunyitay Vince, pápai praelátus, éneklőkanonok nyerte el fokozatos előléptetés által. Akit habár a kor vasfoga már erősen kikezdte, akár a hegy ormán álló tölgyet; kikezdte déleleg járásu lábait, úgy hogy most közénk sem jöhetett, kikezdte a tudományos kutatásban s nagybecsű munkái megírásában kifáradt szeméit: egyen azonban nem tudott kifogni: a szívén! s ő még ez utóbbi évben is előbbi több százezres alapítványaihoz, melyeket Isten dicsőségére és a kisdetek nevelésére szentelt, újabbat esatolt. A templom és az óvoda mellé egy iskolát is alapított s építtetett. A jó Isten legyen érte földön és az örök életben jutalma!

A gyengesége folytán távollevő Bunyitay Vincét képviselője: Dr. Vucskics Gyula kanonok helyettesítette az installációban: Ezután felolvasták legkegyelmesebb kir. adomány levelét és a reá vezetett főpásztori rendeletet.

— Ezután Fetszer Antal püspökről emlékezett meg a beiktató kanonok a következő szavakkal:

— Az installáció kezdetén szerepcsém volt kifejtteni, hogy rendes körülmények között, egyik kanonoknak a halála helyét ad a káptalanban a másiknak. Vannak azonban rendkívüli alkalmak és körülmények, amelyek azt kívánják, hogy nem fekete posztóval, hanem vörössel, virággal vonjuk be, ékesítsük az eltávozottnak helyét. Így vagyunk most az örkanonok ur helyével, amelyről Ő császári és Apostoli kir. Felségének a kereszténység fejével, Pápa Ő Szentségével megegyező szava eddigi birtokosát Fetszer Antal fölsz. paleopolisi püspököt, nagyváradi örkanokot, a Ferencz József rend II. oszt. csillagos lovagját, a Szent Vince intézet igazgatóját, stb. a győri megyéspüspöki székre elhívta; de azért mi mégis bánatos szívvel gondolunk most arra, aki e helyet oly sok helyet betöltött, oly páratlan, oly ritka, oly sokoldalú hasznos tevékenységet fejtett ki! Vigasztal azonban az, hogy amidőn ezen nagy horderejű, de mégis szűkebb körű munkatérét elhagyja: oda megy, ahol még többet fog tehetni Istenért, egyházáért, hazáért, az emberiségért. Sokaknak könnyei fogják őt kísérni azon az uton, mely őt a nagyváradi sokoldalú munkakörétől elválasztja; azonban arról is megvagyunk győződve, hogy az ő szíve is vérezni fog, amint érezni fogja, hogyan szakadt el egyik szál a

másik után, mely őt buzgó működése földjén annyi szívvel összekapcsolta. S amidőn tudjuk, hogy viszonzásul a fájdalomért, melyet nekünk s annyinak okozott, főpásztori áldását fogja küldeni az itt maradottakra: úgy ő is meglehet róla győződve, hogy e mi áldásunk is kísérni fogja ama fontos utjában, kérve Jézus Legszentebb Szívétől reája és működésére annyi kegyelmet, hogy ott is minden szívet megnyerjen magának s minden reabizott lelket nyerjen meg az Ur Jézusnak.

Isten éltesse sokáig!

A Fetszer Antal győri püspökké kinevezett örkanonok ur által eddig elfoglalt örkanonoki stallumot: királyunk Ófelsége kegyelmes főpásztorunk előterjesztésére történt kinevezése folytán Grócz Béla szent Antaltól nevezett drávici prepost, a l. sz. káptalan kanonokja és székesegyházi főesperese nyerte el. — Ezután felolvasták a királyi adománylevelet s a reá vezetett főpásztori beiktató rendeletet.

Ezután az ujonnan kinevezett Lopussny Gyula kanonok érdemeit méltatta dr. Bundala Mihály beiktató kanonok a következő szavakkal:

Lopussny Gyula sok oldalú érdemeit már más, hivatottabb ajkak hangoztatták itt, mikor tiszteletbeli kanonokká avattattott. Most csak azon ritka talentumra elég lesz utalnom, amely a jelen körülmények között igazán megbecsülhetetlen: hogy mások pénzével nemcsak lelkiismeretességgel, hanem ritka ügyességgel és olyan szakértelemmel tud bánni, amelyet föle a pénzintézetek vezetői is megirigyeltek s amely főképp e nehéz időben a káptalanra és az egyházmegyére megbecsülhetetlen! Az egyház nem gyűjt pénzt, hogy gazdag legyen, hanem mások alapítványait kezeli, hogy a szegényeken segítsen. Azért is az egyház szelleme és hivatásából kifolyólag, azt szokta kötelességévé tenni az új főpásztorának: „Monten pietatis engas”, hogy! takarókpénztárt állítson fel; itt már talált ilyen a hozzánk érkezett főpásztor; s ámbár eddig is ügybuzgó és hozzáértő kezek vezették is: a pénzügyek fontossága a mostani szegény időben kétszeresen megkívánja, hogy a hozzáértők minél többen legyenek, akik a káptalannak sokféle e nemű ügyeiben segítségére, tanácsára legyenek, hogy ezen mint egyéb jeleu és jövődő tevékenysége elé a káptalan bizodalommal tekint s kívánja az új kanonoknak az Isten áldását! Ad multos annos!

Ezek után történt Lopussny Gyula beiktatása az ési formák között s a már beiktatott új kanonok a következő, remek üdvözlő beszédet mondotta:

Főtisztelendő Káptalan!

Az alkalmam és az installáló kanonok urnak a szives szavai amelyekkel megtisztelt, lelkemből egy érzelmeket váltanak ki, amellet ime bemutatok Desiderius Erasmus ezen szavainak a hatása alatt: Quisquis beneficium accipit, sunul cum beneficio sollicitudinem accipit reponendaegratiae. (Aki jótéményt fogad el, a jótéménnyel a hála kötelességét is elfogadja.)

Ez a hála mindenekelőtt és mélységes méretben azt illeti, akit a történelmi hagyományokon kegyeletesen csüggő és a joghoz szívósan ragaszkodó nemzeti érzékünk első magyar emberül tisztelt; aki jóllehet Nesztora az uralkodóknak és egy hosszú életen át gondos őre a békének: agg korában és az öregeknél sajátos megfontolás után fiatalos elhatározással rántott kardot, hogy békét teremtsen, amelyben a munkások — mikor a köz és magánjólétnek az alapjait újból rakják — ne legyenek kénytelenek csak félkézzel dolgozni, a másik kezükben pedig kifent kardjukat harcra készen tartani.

A királyok királya engedje Felséges Urunknak, hogy mielőbb megérje és hosszú ideig élvezze a diadalmasan kivívott béke áldásait és lássa az ő hűséges magyar nemzetének a boldogulását gyümölcséül annak

az egyetértésnek, amely a testvérnépeket és szövetséges fegyvertársunkat hozzánk köti.

Hálával adózok Nagyméltóságú Főpásztoromnak. Az ő megtisztelő magas bizalma (a kedvezőtlen körülmények közt is) már előbb olyan állásba helyezett, amelyre száz meg egy oknál fogva én gondolhattam és én aspiráltam legkevésbé. Ez három év előtt volt. És ha most valaki azt kívánná tőlem, hogy pregnans módra fejezzem ki e három év benyomását, a tapasztalatomat: röviden ezzel a szóval adnám meg a választ: jóságos szeretet. Am ha ezzel nem mondtam valami különösét, mert mindnyájunk előtt ismeretes, hogy a jóságos szeretet sugárzik ki nagyméltóságú főpásztorunknak a lelkéből: és úgy sugárzik, hogy megadja a lelkének az alapszínét, legjellemzőbb vonását és a geneológiáinál is szebb címerlevelét: akkor hozzáteszem, hogy kegyelmes uramnak irántam való jósága soha szebben, soha megkapóbban nem nyilvánult mint mikor a fogyatkozásaimmal találkozott; ezeken ő úgy felül tudott emelkedni, hogy nem kellett éreznem a legyőzöttnék a sorsát, sőt inkább az ő győzelme az én erkölcsi hasznomat jelentette.

További jóságát akkor láttam, mikor tervszerűen és küzdelmesen készítette az utat, hogy a kanonoki kinevezésemre vonatkozó felterjesztésre megnyerje a legmagasabb szentesítést. Az ily kinevezésekről általánosan azt szokták tartani, hogy szerencse. Nem vonom kétségbe, de hozzáteszem, hogy megtisztelés is. És mégis: ebben a szerencsében és megtisztelésben tegőbbre becülöm ezt — az önézetemnek végtelenül kedves — körülményt, hogy a kinevezésem alapjául szolgáló püspöki előterjesztés kizárólag kegyelmes uramnak főpásztori elhatározásából kelt, senki idegen annak pártolója, szószólója nem volt s így a lekötözöttségem egyenesen kizárólag osztatlanul a főpásztorommal szemben állt fent.

Főpásztoromnak ezt a jóságát nem magam élveztem; akinek az életösorsából csak vékonyka szál jutott el kegyelmes urunkhoz: mind érezték ezt a jóságot, mert szeretetéből senkit sem zár ki.

Engedje a papok főpapjának, az példaképének a kegyelme, hogy főpásztorunknak a kormányzása legyen az egyházmegyére áldásos annak a szeretetnek az arányában, amellyel ő a papjait, híveit, ügyeiket és érdeküket a szívében viseli. És találja meg tőlünk telhető jutalmát mindnyájunknak a viszontszeretetében, amelyet én hálás ragaszkodással fejezek ki.

Köszönés illeti a főtisztelendő káptalant, amelynek tagjai rokonszenvesen fogadták kinevezésem hírért. Mikor ezt ünnepélyesen elismerem, tudatában vagyok annak, hogy ugyanazt a rokonérzést tisztelettel kell viszonznom; és hogy viszonzhassam, gondosan fogom ápolni. A főtisztelendő káptalannak pedig felajánlom munkakedvem, melyet csekély tehetségemlek, sajnos most már csak maradékból ott akarom hasznosan értékesíteni, ahová a főtisztelendő káptalan bölcsesége állít és annyiban, amennyiben fogyóerőm azt megengedi. Ez Isten kegyelmétől függ, épp azért kérem a főtisztelendő káptalant, hogy a szeretet mellett, mellyel fogadni méltóztattak, juttassanak nekem részt imádságuk gyümölcséből is. E két tényező szerzi meg a kegyelmet, a kegyelem teszi eredményessé a munkát, melyet az Apostol parancsa szerint nem félelemből, nem szolgálkötettségként, hanem lelkiismeretből úgy akarok végezni, szem előtt tartva az örökkévalóságot, ne tévesszem szem elől az ősi káptalannak nagyérdemű tagjai által már jól kitaposított nyomdokait, szép példáját.

Divinum auxilium maneant nobiscum.

Végül Brém Lőrinc tb. pápai káplán, püspöki titkár beiktatására került a sor, akit a beiktató kanonok következő beszéddel üdvözölt:

Lopussnyi Gyula nem annyira helyet hagyott maga után, mint inkább alkalmat

adott egy habár aránylag fiatal, de érdemes paptársunk jutalmazására. Az ifjú pap, kit a királyi kegy ért: Brém Lőrinc, pápai t. káplán, püspöki titkár, sz. széki ülnök. Ki nem ismerné e kedves megjelenésű, mindig jó kedélyű fiatal papot; kinek jó kedélye csak nemes lelkének egyik gyümölcse. Tizenöt esztendő ért el eddig a papságban s ebből 14-et a főpásztorai közvetlen környezetében töltött, hiven, buzgón, nagy figyelemmel és gyöngédséggel töltve be hivatalát s feladatait Muukabírása csak olyan, mint munka készsége, amely nem elégszik meg csak e szorosan vett udvari, egyházmegye kormányzati teendővel, hanem érezve azt, hogy a szent rendek által amint képességet nyert, úgy kötelességet is vállalt papi hivatala, lelkek üdvösségére vonatkozó tevékenység teljesítésére: szívesen vállalja ezeket. Gyakran láthatjuk őt Nagyvárad szőszékein, ahol buzgósága és tehetése igen szépen érvényesülhetnek, úgy hogy egyikévé lett Nagyvárad szívesen hallgatott egyházi szónokainak! — Kitüntetése záloga a főpásztori kegynek, de foglaló is a további buzgó és üdvös tevékenységére! Ad multos annos!

Differenciák a karácsonyi ajándékok miatt.

A vármegye visszatitette az ajándékokat

Vasárnapi számunkban részletesen megemlékeztünk az amerikai gyermekeknek ama valóban meghatározó s nagylelkű ajándékaról, amellyel a magyarországi gyermekeknek akarnak kedveskedni.

Az ajándéktárgyak ugylátszik, még néhányszor foglalkoztatni fogják a lapokat, legalább erre enged következtetni az átvételnél felmerült akadály. Eddig még mindenütt a legpompásabban ment minden, sehol a legkisebb differencia sem merült fel az amerikaiak ajándéka miatt, Nagyváradon mindjárt a megérkezéskor meg volt az akadály.

Most, mikor már a szétosztásnak is meg kellett volna történnie, most derült ki, hogy az ajándék már több, mint két hete Nagyváradon van. Az amerikaiak pontosan utnak indították a kedves tárgyakat, hogy még a karácsonyi ünnepekre megkaphassák a hadbavonultak gyermekei. A hatalmas ládák meg is érkeztek idejében. Nem találta kifogásolandónak azokat sem Anglia, sem Franciaország hiuz szemü ellenőrző hajója, minden akadályt elhárítottak az ajándékok utja elől. És mégis a Jézuska már rég megérkezett, de a mi hadbavonultjaink gyermekei csak majd a jövő héten kaphatják meg az ajándékokat.

A belügyminiszterhez ugyanis, akire az egész hatalmas ajándék garmada szétosztása volt bízva, értesítette Miskolczy Ferenc dr főispánt, hogy hat láda ajándékot indított el az amerikaiak adományából. Az ajándékok egy része természetesen Nagyvárad város hadbavonultjainak gyermekeit illeti meg. Miskolczy Ferenc értesítette erről Nagyvárad városát. Aktaszerűleg ezzel el is lett volna intézve a dolog.

Az ajándék azonban egyre késett. Hiába várták a megyeházán a nagy ládákat. Nem akartak jönni. Végül is keresni kezdték, hogy hol vannak a ládák. A kutatásnak meg volt a kellő eredménye. A hat hatalmas láda már rég Nagyváradon volt és pedig a kir. törvénytéséken, a Vörös-Kereszt irodája vé-

delme alatt. A Vörös-Kereszt vezetői nem akarták felbontani a ládákat, mert nem őket illette meg, de viszont nem tudták, mit csináljanak vele.

Nagyvárad városa mikor megtudta, hogy hol vannak az ajándékok, nyomban elhozatta a hatalmas ládákat és a tüzoltólaktanyában rakatta le. A lapok utján már az ajándékok kiosztási programját is megállapították és a sok kis gyermek szivrepesve várta a nagy medvéket, lapdákat, stb. Szerencse, hogy nem valami gyorsan akarták a programot végrehajtani.

A város tervéről tudomást szerzett a vármegye is. Természetesen nagy meglepődéssel vették tudomásul, hogy a város az egész hat láda ajándékot a maga hadbavonultjainak gyermekei közt akarja szétosztani. Tegnap délelőtt aztán Balogh János vármegyei főjegyző megjelent a város-házán és a vármegye nevében kijelentette, hogy az ajándékok zöme a vármegye hadbavonultak gyermekeinek képezi tulajdonát, míg a városiak csak egy részét kapják. Egyben kérte, hogy az ajándékokat tartalmazó ládákat szállítsák ei a tüzoltólaktanyából a vármegyeházára.

A vármegye kívánságát természetesen akceptálták a városházán és intézkedtek, hogy a ládák minél előbb felbontatlanul kerüljenek vissza a vármegyeházára. Ez idő szerint még nem lehet tudni, hogy mennyi jut az ajándékokból a városnak, de bizonyára már a csomagolásnál ki fog tűnni és akkor majd kiosztják a kedves tárgyakat.

Levél az orosz fogságból.

Lublinban jól bánnak az oroszok a foglyokkal.

A Szt. László Társulat egyik igazgatótanítója mint póttartalékos honvéd augusztus hó 2-án vonult be Sopronba. Augusztus 22 én irt utóljára hozzátartozóinak Pozsonyból. Azóta családja mindent megpróbált, hogy hirt kapjon róla, de sikertelenül. A napokban aztán a család Lubinból kapott levelet (Bukaresten át) a már-már elveszettnek hitt fiatal emberről. A levél annyira érdekes, hogy a magánügyek elhagyásával leközzöljük. Sokan merithetnek vigaszt belőle:

Lublin, 1914. december 1.

Tegnap nagy napom volt. A második operáción estem keresztül és a jó Isten fájdalmaim feledésére egy várva várt ajándékkal örvendeztetett meg: tegnap este kaptam meg kedves levelüket. Hogy milyen nagy öröm volt ez számomra, — le sem tudom írni. Három, — illetve négy — keservesen eltelt hónap után először hallottam hirt azokról, akiket szeretek. Már négy ízben irtam haza, de úgy látszik leveleim nem értek Váradra. Szeptember elsején két golyótól találva megsebesültem. Sebem veszedelmes volt. Egy nap és egy éjjel feküdtem vele szakadó esőben kint a csatatéren. Mig ide behozták, rettenetes sokat szenvedtem. Döcögős parasztszekéren, szalmán nyomorogtam és minden percében vártam, mikor száll el belőlem a lélek. Akkor — és néhányszor már azóta is — úgy kértem a jó Istent, hogy szabadítson meg kinjaimtól s mint annyi sok százat bajtársaim közül: vegyen magához! Késő este érkezünk be Lublinba. Az orvos azonnal bekötözte sebemet, — de mint most mondja — azt hitte 1-2 nap mulva feltétlenül belehalok. Másnap lázba estem s

vagy egy hélig nem tudtam mi van velem. Csak arra emlékszem, hogy csak jagot volt szabad ennem, mert a gyomrom is át volt löve. Azóta még egyszer voltam egészen a sír szélén. Minthogy csak a hátamon tudtam feküdni, tudom működése megakadt. Nem tudtam lélegezni. Az orvos már lemondott rólam, mikor az én áldott lelkü „schwestricám” és a Lazaret főnöknője még egy orvost hívtak, aki injekciókat adott s egy keserve éjszaka után reggelre megkönnyebbülve ébredtem. Tudommal azóta jól vagyok. Sebem is gyógyulna, de a golyó nagyon megronesolta keresztcsontomat s a csontdarabokat csak operációval tudja az orvos kiszedni. Tegnap három nagydarabot vett ki. Ma már előre félek a kötözéstől: az orvos azt hiszi, a tegnapi csontok voltak az utolsó darabok, de a vérzéstől nem tudta biztosan megállapítani! Ma még benyul a sebbe és az irtózatos fájdalommal jár. Ha ezek a csontdarabok kijönnek, az orvos szerint sebem 1—2 hét alatt teljesen begyógyul. (A tegnapi operáció előtt már fel tudtam ülni 1—2 percre!) S ha begyógyul itt kell hagynom Lublin. Ettől félek. Itt igazán nagyon jól élek, — már amennyire sebem engedi. A lazaret főnöknője áldott jólelkű asszony, egy generális felesége. Mindig azt mondja, ő az én második anyám. Ha ő nincs itt, már régen bevittek volna az ország belsejébe valami katonakórházba. Attól pedig mentsem meg a jó Isten. A schwestricák is mindnyájan nagyon jók, kedvesek hozzám, de egy, — egy orosz Knyár (fejedelem) leánya nagyon jó. Minden nap ő van velem a kötözésnél, olyan figyelmesen kiszolgál s órákhosszat elüldögél, elbeszélget itt az ágyammal.

Ő meg testvéreinek mond engemet. Még azt is ígérte, hogy ha hazakerülök meglátogat egyszer Bukarestben, vagy Nagyváradon. Szóval itt — amennyire jelen, keserve körülményeim engedik, — jól érzem magamat. Amit csak kívánok, megkapok mindent. De ha majd el kell mennem, akkor mi lesz velem? Nem tudom! Csak a jó Isten vetné végét mielőbb ennek az átkos háborúnak. — Pénzem bizony nincs. Ami velem volt, elvették tőlem, mikor ott feküdtem eszméletlenül a csatatéren. Tanfelügyelő ur üdvözlését és szívesességét köszönöm. Ha utalványt vesznek fel a bukaresti postán; kérem őt, küldjön 40—50 rubelt (120—150 lei). Lehet levélben, utalványon, vagy bank útján küldeni. Levélcimem a boritékon van. Ha utalványon küldi, vagy bank útján, akkor a címem a főnöknő címe: Ide írom:

Russie

Ville Lubline

Rue Namiestnikovskaia No. 8.
Lazarete „Grasnagó Cresta”
Madame Generala Balanina

Mióta itt vagyok, csak „németül beszélek!” Magyarul senki sem tud. Annyira vittem, hogy már német levelet is írtam haza. Oroszul is jól írok és olvasok. (Kivül a címet is én írtam.) Kár, hogy még nem értem, mit írok. — Fáradt vagyok. Levelem utolsó oldalát a kötözés után írtam, sebem ilyenkor nagyon fáj. Ma megint egy nagy darab csontot vett ki a „feleser.”

Szegény, szegény édes jó Anyám! Tudom rettenetes napjaik vannak. De nyugodjunk meg. Isten rendelkezik velünk, s rendelkezéseiben meg kell nyugodnunk. Bizzunk benne! Majd vége lesz ennek az áldatlan időnek!

Ezer, meg ezer csókot küld mindenkinek
L.—

x Megfagyott, szétől kivörösödött, kicserepedett, arc, orr, kéz ápolására és fehéritésére gyors és biztos határu az Y-po jegyű MARMAT TEJ CRÈME és hozzávaló Borax szappan Kapható Farkas István Apolló drogeriájában Rákóczy-ut 7/B Telefon 13—02

Harmadfélmillió lopás a fővárosban.

Leleplezett bünszövetkezet.

Tegnap délután szenzációs lopást leleplezett le egy polgárőrségi tisztviselő. A hatalmas bűnügyben a rendőrség egyik tisztjének ép úgy része volt, mint a Máv. több alkalmazottjainak.

Az angyalföldi, rákosrendezői és a nyugati pályaudvarokon már másfél óta tapasztalják, hogy nagyobb mérvű lopások történnek. Másfél óra több mint harmadfélmillió korona értékű árut loptak el a pályaudvarokról.

A rendőrség legügyesebb detektívjei kuttattak a tolvajok után, de nem tudtak eredményt produkálni.

Tegnap azután a véletlen folytán kézre került az egész tolvaj társaság, mely nem kevesebb, mint 60 tagból állott.

A bünszövetkezetnek, fuvarosok, kocsisok, raktári alkalmazottak, egy államvasuti ellenőr, Schwarz Nándor államvasuti hivatalnok, Károlyi József raktárnok, Kalmár Albert rendőrellenőr voltak a tagjai.

A leleplezés úgy történt, hogy egy polgárőrségi tisztviselőnek feltűnt, hogy a rendőr ellenőr szemelattára teljesen idegen emberek árukat visznek ki a raktárból. A tapasztalat azonnal jelentette a rendőrségen, a hol nyomban megindították a vizsgálatot.

A vizsgálat szenzációs részleteit tárta fel a hatalmas bűnügynek. A teljesség után házkutatást tartottak Kalmár lakásán is, a hol egy 48000 koronáról szóló takarékpénztári betéti könyvet találtak.

A rendőrellenőrt letartóztatták több társával egyetemben.

HIREK

* **Személyi hír.** Dr. Lábán Lajos kir. ítélőtáblai elnök hivatalos ügyek elintézése végett több napi tartózkodásra Budapestre utazott.

* **X. Pius siremléke.** Rómából írják a Magyar Kurirnak: A vatikáni grottaiban a X. Pius pápa sírját elzáró márványlapot a napokban leplezték le. A márványtábla latinnyelvű felirata fordításban így szól:

„X. Pius pápa, aki szegény volt és gazdag, gyengéd és alázatos szívé, a katolikus ügy erős védelmezője, aki arra törekedett, hogy mindent megújítson Krisztusban, az Ur 1914. évében augusztus 20-án esendesen elszenderült.”

Egyidejűen a vatikáni bazilika padozatán a megfelelő helyen, Szent András szobra előtt egy kis keresztet véstek be és mellője éretáblát helyeztek el az elhunyt pápa nevével.

* **A világháború vezérei.** A Kath. Kör mai vetítő-estélyén a most dúló világháború vezérei fognak bemutatásra kerülni. Egységes áttekintést fog nyerni a közönség a nagy hadszínterek eddigi eseményeiről s ezek kapcsán megismerkedik a világrengető nagy küzdelem hőseivel. Előadó dr. Krüger Aladár lesz, aki a harctéri események és a

vezető egyéniségek ismertetése mellett fel fogja hívni a figyelmet arra, hogyan kell meglátni és értékelni e küzdelemben a magyar nemzet szerepét s a háború magyar szempontjait is ki fogja domborítani. A szebbnél-szebb vetített képek már megérkeztek. Az előadás délután 5 órakor lesz a Katholikus Kör Szent László termében.

* **A német katolikusok felajánlása.** A magyar és az osztrák püspöki kar példájára a német püspöki kar is elrendelte, hogy az országot a háborús időben ünnepélyesen ajánlják fel Jézus Szent Szívének. E célból az összes németországi érsekek, püspökök, a katolikus tábori püspök és az üresedésben lévő egyházmegyék káptalani vikáriusai közös pásztorlevelet adtak ki, amelyben január hó 10-ikére tüzték ki az ünnepélyes felajánlás napját. A felajánlási ünnepély egyúttal engesztelő ájtatóságokkal lesz összekötve.

* **Kinevezés.** Ő Felsége dr. Szokolay Gyula nyiregyházi gyakorló ügyvédet a nagyváradai ügyészséghez alügyészsé nevezte ki.

* **Áthelyezés.** A nagyváradai kir. törvényszék elnöke Vetési Lajos nagyváradai kir. törvényszéki hivatalosolgát a nagyváradvárosi kir. járásbíróshoz helyezte át.

* **Zsákmányolt orosz ágyu Aradon és Pécsen.** Aradról jelentik, hogy oda megérkezett a hadvezetőség által küldött orosz ágyu és gépfegyver, melyeket a városháza előtt állították közszemlére. A zsákmányolt fegyverek iránt nagy az érdeklődés. A gépfegyvernek egyik alkatrészét már az egyik békés polgár el is akarta vinni „emléké” amit a rendőr közbelépése akadályozott meg. Pécsről jelentik, hogy oda is szállítottak egy orosz és szerb ágyut, továbbá egy szerb gépfegyvert, melyeket a hozzájuk való löszerkocsikkal együtt Pécs egyik terén állították ki. Ismét hangsúlyozzuk, hogy a közvélemény javítása végett Nagyváradra is hozhatnának a zsákmányolt fegyverekből, mert a 70000 lakosú városban, ahol annyi ember megfordul az elfoglalt orosz ágyuknak lenne annyi hasznuk, hogy néhány javithatlan pesszimistát jobb utra térítenének.

* **Gyorsíró tanfolyam.** A „Nagyváradai Gyorsíró Egyesület” gyorsíró tanfolyamot rendez, amelyen való részvételre jelentkezni folyó hó 10-ig legegyszerűbben levelezőlapon lehet a Gara Ernő az egyesület jegyzőjéhez (lakás Jókai utca 20) címezve. A tanfolyam két hónapos lesz, amely idő alatt mindenki könnyen elsajátíthatja a Gabelsbüger-Markovits rendszerű levelező gyorsírást. Tandíj 6 korona. A tanfolyam megkezdésének idejét e helyütt jelezni fogjuk.

* **Fogoly zenekar hangversenye az aradi várban.** Aradról jelentik: A maga nemében ritka hangversenyt rendezett tegnap Hegedűs Ede alezredes az aradi várban. A Valjevóban elfogott szerb emberek közül egy vonós bandát és énekkart szervezett, amellyel azután több magyar darabot tanítottatott be, köztük a Rákóczi indulót is. Az érdekes hangversenyt a Rákóczi-indulóval végezték és a Gotterhaltéval. Közben magyar és szerb dalokat adtak elő. Az érdekes hangversenyen, mely ingyenes volt, igen sokan vettek részt. Ezek a muzikusok sem gondolták, hogy ők Aradon ebben az évben, mint fogják huzni a Rákóczi induló és a Gotterhalts accordjait.

* **Kémek megfigyelése.** A polgármester a következő hirdetményt teszi közzé: **Hirdetmény.** A temesvári es. és kir. katonai parancsnokság 2351. sz. átiratában figyelmet azokra az ellenséges államok számára kémiszolgálatot teljesítő nőkre, kik vasúti utazásuk alkalmával a szállított csapattól azok kiindulási, rendeltetési helye, csapatbeosztása, a pótlegénység kiképzési

foka stb. után tudakozóknak, szóval katonai információkat kísérelnek megszerezni. Ennek megakadályozása végett figyelmeztetem a város lakosságát, hogy katonai adatoknak hivatlanok vagy ismeretlenek előtt való közlése büntetés terhe alatt szigorúan tiltva van. Tartsa hazafiúi kötelességének mindenki, katonai és civil egyaránt, gyanús egyéneknek figyelemmel kísérését és az illetékes hatóságnál (állomás parancsnokságnál, a vasúti állomás személyzeténél vagy a rendőrségnél) való azonnali feljelentését. Nagyvárad, 1915. január hó 2. Rimler Károly, polgármester.

* **Elmarad a megyei közigazgatási bizottság ülése.** Biharvármegyei közigazgatási bizottsága 6. án, szerdán tartaná meg január havi ülését. Január 6. án azonban ünnep lévén, a főispán az ülést 7-ére halasztotta.

* **Nagyváradiaik hadifogságban** Nemrégiben ment el egy népfelkelő zászlóalj, dr. Sarkady Sándor nagyváradia ügyvéd a déli harcterre. A levelek, amiket haza küldött telve voltak mind a legnagyobb megelégedéssel. Igen hősiösen viselkedett különben is, dr. Sarkady Sándor vitéz népfelkelőnek élén Szerbiában. Az utóbbi időben azonban nem jött tőle levél és nagy kétségbeesés volt szerettei körében. Annál nagyobb volt az öröm, mikor tegnap levelet hozott a posta. A levélben értesítette az ügyvéd családját, hogy az utóbbi küzdelmek alatt szerb hadifogságba került. Vele szerb hadifogságba kerültek Farkas László táblai tanácsjegyző és dr. Rozvány Jenő ügyvéd is.

* **Mihály pápa leánya Magyarországon.** A magyarországi róm. kath. iskola igazgatósága 1914. december 25. és 26-án, erkölcsileg és anyagilag sikerült színi előadást és pásztorjátékot rendezett a sebesült katonák javára — felnőttek és növendékek bevonásával. — Színpadon Sas Ede „Mihály pápa leánya” az alábbi szereplőkkel: Abrudán Beatrix, Borha Olga, Mikle János, Komoróczy Zoltán, Márk János, Paizs Kálmán, Németh Antal és Kabdebó Ferenc alakításával. Ugyes játékokkal, átértett szerepekkel és dícsérendő iparkodásokkal megszereztek a közönség osztatlan elismerését. A fáradságos rendezésért hálás köszönet illeti: Komoróczy Zoltán róm. kath. kántortanítót, ki a néptanító magasztos kötelemét átérve 80 kor. fizetést használt szerzett a sebesült katonák részére.

* **Halálozás.** Özv. Zathureczky Geodeonné szül. Nagyernyei Kelemen Polixena 85 ik évében folyó hó 3. án este 11 órakor több napi szenvedés után meghalt. Temetése folyó hó 5-én délután 3 órakor lesz Cékén.

* **Népfelkelők üdvözlése.** Kedves levelező-lapot hozott a mai posta szerkesztőségünkbe. A déli harcterren küzdő derék népfelkelőink küldik szíves újévi üdvözlüket. A rózsaszínű tábori levelező-lap a következőképen szól:

„Az öt hónapi nehéz küzdelmek után pihenőre tért, de haragra kész öreg népfelkelők „Boldog újévet” kívánnak a hadbavonultak összes hozzátartozóinak és a tek. Szerkesztőségnek. A nagyváradia 4. népfelkelőgy. e. törzs altisztjei Csarnay, Ertsey, Mukrenhaupt, Mayr őrmesterek, Görbics öreg népfelkelő.

A kedves levelet eltettük háborus emlékeink közzé.

* **Adomány a sebesült katonáknak.** Azon alkalomból, hogy a „Bihari erdőipar”, Bilitz Adolf a Laros és Darvas-cég vezérigazgatója és dr. Stern Ödön a nagyváradia csapatkórház céljaira 3 waggon faanyagot küldtek, nem mulaszthatja el a

parancsnokság a legnagyobb örömmel eléget tenni azon kedves kötelességét, hogy hálás szívvel köszönje meg a nemes adományt, mely a betegek kényelmének elősegítésére lett fordítva. Leginkább éjjeli-szekerényeknek használtattak fel. És most 18 osztályunkban sok sok kicsi fehér asztalka szolgálja a nemes célt és sok-sok kicsi fehér asztalka hirdeti a nemes lelkű adományozók páratlan bőkezűségét és aldozatkésztségét.

* **Újévi üdvözlés megváltás.** Dallos Sándor postatiszt 2 koronát és Tölgyessy Károly Daruszigetről 5 koronát küldtek szerkesztőségünkbe újévi üdvözlés megváltás címen a háboruban elesettek özvegyei és árvái részére, mely összegeket rendeltetési helyére juttatjuk.

* **Kérelem Nagyvárad hölgyeihez.** A Jobbkéz egyesület nevében, amely a háboru kitörése óta lankadatlan buzgalommal foglalkozik hős katonáink fölruházásán, arra kérem városunk ifju hölgyeit: szíveskedjenek naponként 2—3 órára feljönni az egyesület helyiségébe (Szaniszló-u. 9.) és segítségünkre lenni nehéz munkánk elvégzésében. Hiszen alig van olyan közöttünk, akinek valakije ne lenne a csatateren, mily fölemelő tehát a az gondolat, közös erővel megvédelmezni az ő egészségüket, hogy jó kedvel és nyugodt öntudattal vívhassák meg az igazság harcát. Délelőtt és délután állandóan munkában vagyunk, jelentkezni tehát bármikor lehet. Pally Lajosné, elnök.

* **Talált ridikül.** December 31-én este a Sztaroveszky utcán egy ridikült találtak, pénzzel és apróságokkal tele. Igazolt tulajdonosa átveheti szerkesztőségünkben, akármelyik hétköznapon délelőtt 9 órától 12 óráig, délután 3 órától kezdve bármely időben.

* **A mentők évi jelentése.** A mentők az elmúlt 1914. évben a következő működést fejtették ki. Balesetek száma összesen 1066 eset, ezek közül sebészes 539, hirtelen rosszullet 419, egyéb bajok 72, öngyilkosság 36 esetben. A kórházakba szállítottak 992 esetben, magán betegszállítás volt 71 esetben. Segélyben részesültek között férfi 797, nő 231, gyermek 38 volt. Nappali mentés 783, éjjeli 283 volt. Sebesült katonák szállítására 395 esetben vortáltak ki a mentők. Az 1914. év összes működése 2133. A mentőoszály vezetője 1914. május 1-ig Grácer Lajos volt. Ettől kezdve a tanács felkérésére a vezetést Lukács Ödön tanácsos vette át.

* **Kiadó lakások.** Ősi-tér 14. szám alatt két üzlethelyiség azonnal kiadó. — Kossuth-utca 2. szám alatt két üzlethelyiség azonnal kiadó. Értekezhetni a Polgári takaréknál.

* **Kiadó hosszabb, vagy rövidebb időre** modern berendezésű utcai és udvari butorozott szobák fürdőszobával használatra havi 30 koronától kezdve. Nagy Sándor-utca 4.

* **Egy nagy raktárhelyiség** a Szacsavay-utca 11. számú házban AZONNAL kiadó. Értekezhetni a Gazdasági és Iparbank Rt.-nél.

* **Kiadó lakás** 3—4 szobás utcai lakás, fürdőszobával. Értekezhetni Nagy Sándor-utca 4.

* **Három liter** családi rumot készíthet bárki pár perc alatt teához, a Farkas-féle Rumkivonattal. Ára utasítással 50 fill. Kapható kizárólag Farkas István Apolló drogeriájában Rákóczi-ut 7-B. Telefon 13-02.

* **Kiadó lakások.** Szacsavay-utca 11. számú házban egy 4 szobás utcai modern lakás a hozzátartozó mellékhelyiségekkel AZONNAL kiadó. — Ugyanott egy 4 szobás utcai modern lakás a hozzátartozó mellékhelyiségekkel 1. évi NOVEMBER 1-ére kiadó. Értekezhetni a Gazdasági és Iparbank Rt.-nél.

* **Köhögés, hurut, rekedtség** ellen használjon hurut szeletkét Ára: 60 fillér. Kapható Farkas István Apolló drogeriájában Rákóczi-ut 7/B.

* **Kiadó lakások.** Kossuth-utca 6. sz. alatt kétszobás lakás azonnal kiadó. — Kossuth-utca 2. sz. házban két kétszobás lakás nov. 1-re kiadó. Értekezhetni a Polgári takarékpénztárnál.

* **Ingtalan eladás.** Nagyteleky-utca 31. szám alatti ingatlanunk (lakóház nagy telekkel) jutányos áron azonnal eladó. Részletes föltételek megtekinthetők Kossuth-utca 3. szám alatti irodánkban. Hungária cipőgyár Rt.

* **Családi rum** vaníliával vagy anánisszal literje K 2.60, továbbá kitünő Theák kaphatók, Farkas István Apolló drogeriájában Rákóczi-ut 7/B.

* **Az Egyesült Biharmegyei Kereskedelmi Bank és Központi Takarékpénztár r. t.** (Bémer-tér 4. szám) a közönség tájékoztatása céljából közli, hogy elfogad új betéteket a melyek nem esnek a moratorium intézkedési alá, takarékbetétkönyvecskére és folyószámlán a legkedvezőbb kamatozási és visszafizetési módokat mellett. Pénztári órák d. e. 9-től 12-ig.

Tábori alsó ruhák
Vizmentes bakkancsok
Halina csizmak
és Hó cipők
 legjobb minőségben
Reichard Dezső
 cégnél
 Rákóczi-uton kaphatók.

SZÍNHÁZ

Heti műsor.

Kedden: Tündérlaki lányok.
 Szerda délután: Luxemburg grófja.
 Szerda este: Moztitündér (Kimó-Königes).
 Csütörtökön: Szibill.
 Pénteken: Fészek a viharban (ujdonság).
 Szombaton: Művészest (Kabaré, új műsor).
 Vasárnap délután: Ezüst pille.
 Vasárnap este: Aranyeső.

* **Egy katona története.** Az alkalmi darabok kész-életének szerencsés elmulása után most már a régiebb háborus darabok is sorra kerülnek. D'Emery és Cormon „Egy katona története” című 5 felvonásos drámája is így került elő a feledés homályából; öreg emberek azt mondják, harminc éve adták utoljára Nagyváradon. El is hisszük: még Csepreghy Ferenc fordította. A darab a késői francia romantika terméke, tele izgalmas bonyodalmakkal, földön járó angyalokkal és ördögökkel a főbb szerepekben. Cseppet sem modern, de a háboru kedvéért elfogadta a közönség. Tompa Kálmán a főszerepben kitünő alakítást nyújtott; néhány helyen alaposan megrikatta az érzékenyebb szívűeket. Farkas Pál, Sik, Varsa, Bánházy Teréz, H. Körössy Juci, Polgár Mariska, Retteghe Margit, P. Pintér Margit játszották a főbb szerepeket, megfelelő sikerrel.

A téli háboru borzalmai ellen harcosainknak prémre van szükségük. Enyhítsük szenvedéseiket és küldjük egyetlen darab prémünket is a Hadségélyző Hivatalnak, Budapest, Váci-utca 38. A szállítás díjmentes.

Legujabb táviratok.

Ujabb 12000 orosz fogoly.

Budapest, január 4. A makacs harcokban, melyen Gorlicétól délre fekvő területen a legmostohább időjárás viszonyok között folytak le, derék csapataink egy fontos magaslati vonal birtokba vételével a további események számára kedvező alapot biztosítottak. A Kárpátokban nincs változás. A Felső-ung völgyében csak kisebb ütközések folynak. Karácsonyi időszak alatt harcunkban az északi hadszíntéren 37 tisztet és 12698 főnyi légénységet fogtunk el. (Höfer. Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Kicserélik a foglyokat.

Bécs, jan. 4. Ő Szentsege a pápa a foglyok kicserélése érdekében Ferenc József Ő Felségéhez is megküldte táviratát, aki azt el is fogadta. Római jelentések szerint a hadviselő felek a pápa ajánlatát elfogadták és a kért foglyokat szabadon bocsátják. Ily formán 120000 lesz a szabadon bocsátott foglyok száma.

1,600.000 az oroszok vesztesége.

Berlin, január 4. Egy jól informált lap értesülése szerint az oroszok vesztesége eddig 1 millió 600.000 ember.

A németek csatái.

Berlin, január 4. Nagy főhadiszállás jelenti: A nyugati hadszíntér többé-kevésbé súlyos tűzérési harcoktól eltekintve az arcvonalon általában nyugalom uralkodott. Csak Thaur mellett Felsőelszászban fejtett ki az ellenség élénkebb tevékenységet. Tennheimtől nyugatra fekvő magaslat ellen intézett ellenállhatatlan tüzelés után sikerült az ellenségnek az esti órákban e magaslaton összelőtt lövészárkainkat elfoglalni. A részünkről keményen védet s a napokban többször emlegetett Steinback helységért még folyik a harc.

Keleti hadszíntér.

Keleten a helyzet nem változott. Lengyelországban Rawkától keletre támadásainkat folytatjuk. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Megkezdődött a nagy küzdelem.

Köpenhága, jan. 4. (Tud. táv.) Pétervári jelentések szerint megkezdődött a nagy küzdelem, melyben Oroszország minden erejét megfeszítve akar győzelmet kicsikarni.

Igazságszolgáltatás.

Teljes tanácsülés a kir. ítélőtáblán.

A kir. ítélőtábla hétfőn, január hó 4-én tartotta szokásos teljes tanácsülését.

Az ülésen dr. Lábán Lajos kir. ítélőtáblai elnök elnökölt, aki az ülés megnyitása után rövid visszapillantást vetett az elmúlt év jelentősebb eseményeire. Majd rámutatott arra a korszakalkotó jelentőségre, amelylyel a jogfejlődésre a polgári perrendtartásnak ez év elejével történt életbeléptetése gyakorol és azokra a feladatokra, amelyeket ez a törvény a bíróságokra ró.

Ismertette ezután a kir. ítélőtábla ügyforgalma adatait, amelyeknek lényegesebb pontjai a következők:

Az 1914. év elején elintézési hátraléka volt a kir. ítélőtáblának 576 polgári, 73 felülvizsgálati, 131 büntető és 4 fegyelmi ügy, összesen 784 ügy. Az év folyamán érkezett 3048 polgári, 293 felülvizsgálati, 967 büntető, 30 jövedék, 26 fegyelmi ügy, összesen 4366 ügy. A hátralékkal együtt elintézendő volt 5150 ügy. Elintéztetett 4684 ügy. Elintézetlenül maradt összesen 466 ügy, még pedig 360 polgári, 30 felülvizsgálati, 71 büntető és 5 fegyelmi ügy.

Ezek szerint a kir. ítélőtábla 318 ügygel többet intézett el mint hozzá az év folyamán érkezett s hátraléka is ennyivel kevesebb, mint az 1914 év elején volt.

Elismeréssel és köszönettel emlékezett meg az elnök a kir. ítélőtáblának ezekből az adatokból megállapítható tevékenységéről, a mely annál jelentősebb, mert a kir. ítélőtábla egyik bírása hónapok óta katonai szolgálaton távol van.

A teljes ülés további folyamán sorshuzás útján megalakították az 1915. évi fegyelmi bíróságot, amelynek rendes tagjai lettek: Lehoczky Lajos, Fekete József. Hubay Lajos és Domokos László kir. ítélőtáblai bírák, póttagjai pedig Kepes Miklós, Bóhm Jenő, dr. Csulyok Béla és dr. Szegedy Lajos kir. ítélőtáblai bírák.

Kiemelkedő mozzanata volt a teljes ülésnek a kir. ítélőtáblának az a spontán lelkesedéssel hozott határozata, hogy a bevett szokáshoz híven, nyugalomba vonult nagyérdemű elnökének dr. Gajzágó Bélának arcaképét a kir. ítélőtábla díszterme számára megfesteti. A határozat végrehajtására dr. Imrik Péter tanácselnök, Gálbory József ítélőtáblai bíró és Jakab Mihály elnöki titkár személyében bizottságot küldtek ki.

A szerkesztésért ideiglenesen felelős:
Dr. PAPP KÁROLY.

8235—1914. eln. szám.

Hirdetmény.

A m. kir. Belügyminister ur 9059—Res. sz. körrendelete az ellenségtől zsákmányolt fegyverek stb. kirakatokban való kiállítása megszüntetése tárgyában.

Mivel utóbbi időben többször előfordult, hogy egyes kereskedők s ezek között különösen fegyver- és lőszer kereskedők, kirakataikban ellenségtől zsákmányolt fegyvereket és felszerelési cikkeket állítottak ki.

Mint hogy ez az eljárás ugy az üzlet tulajdonosok, mint a nagyközönség körében

is kétségkívül azt a hitet kelthetné, hogy ezek a cikkek az üzleti forgalom tárgyai, holott e tárgyak feletti rendelkezésre a katonai szolgálati szabályzat értelmében a katonai kincstár tart igényt, figyelmeztetem különösen a kereskedői üzletek tulajdonosait, hogy ellenségtől zsákmányolt fegyvereket és felszerelési cikkeket sem kiratokban kiállítani, sem pedig egyébként forgalomba hozni nem szabad, hanem azokat is a helybeli katonai parancsnoksághoz, vagy pedig az ellenőrzéssel megbízott városi rendőrfőkapitánysághoz be kell szolgáltatni.

Nagyvárad, 1914. december hó 30-án.

Rimler Károly
polgármester.

Belépési felhívás

a „Polgári takaré- és segélyszövetkezet”
20-ik évtársulatába.

A „Polgári takaré- és segélyszövetkezet” 1915. január 1-én új évtársulatot nyitott, mely 156 héten át, vagyis 1917. év végéig tart. — Mindenki tetszésszerűen számban jegyezhet üzletrészeket s minden üzletrész után hetenként 1 korona fizetendő. A három év eltelté után az évtársulat feloszlik s az összes jövedelem a résztvevők között felosztatik és mindenki megkapja a befizetett tőkét a felmerült haszonnal együtt.

A szövetkezet célja a takarékoságot előmozdítani és önszegélyt nyújtani, amennyiben minden tag heti betétei által önmagának tőkét gyűjt, mely a heti részletekben való befizetések dacára is a takarékpénztári kamatozásnál magasabb nyeresémet oszthatókat hoz és mert minden tag az általa befizetett összeg 9/10 részét minden előleges bejelentés nélkül kölcsönképp felveheti.

Vidéki tagok a heti fizetéseket postai csekklapok útján teljesíthetik.

A szövetkezetbe való belépés alkalmával üzletrészenként 50 fillér beiratási díj fizetendő s egy heti részlet lefizetése után már mindenki megkapja saját nevére irt könyvecskéjét.

Szövetkezetünk jelenlegi tisztelt tagjait, valamint mindazokat, kik az 1915. január 1-től kezdődő 20-ik ciklusnak tagjai óhajtanak lenni, felkérjük, hogy a felvétel iránt intézeti üzlethelyiségünkben (Kosztka Lajos-utca 6. szám) mielőbb jelentkezni sziveskedjenek.

Nagyvárad, 1914. december hó.

A „Polgári takaré- és segélyszövetkezet”
igazgatósa.

MÁSOLAT.

Hirdetmény.

A m. kir. miniszteriumnak 9090—1914 M. E. számú rendelete, a buzában vagy rozsbán kötelezett terménybeli járandóságok tárgyában.

A m. kir. miniszterium a háboru esetére szóló kivételes intézkedésekről alkotott 1912. LXIII. t. c. 16 §-ában nyert felhatalmazás alapján a buzában, vagy rozsbán kötelezett terménybeli járandóságok tárgyában a következőket rendeli:

1. §. A ki terménybeli járandóságul (javadalmasításul) bizonyos mennyiségű buzának vagy rozsnak szolgáltatására van kötelezve, annak a jelen rendelet hatálya alatt e járandóságnak csupán kétharmadrészt szabad buzában, vagy rozsbán kiszolgáltatnia: egyharmadrésze helyett pedig ugyanannyi mennyiségű árpát, vagy tengerit kell kiszolgáltatnia és az értékkülönbötet a hatóságilag megállapított legmagasabb árak szerint számítva készpénzben kell megfizetnie.

2. §. A ki 1. §-ban meghatározott terménybeli járandóságot (javadalmasítást) kétharmadrésznél nagyobb mennyiségben szolgáltatja ki buzában vagy rozsbán, kihágást követ el és kétszáz koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

Budapest, 1914. december hó.

Gróf. Tisza István s. k.
m. kir. miniszterelnök.

Belépési felhívás

a Népszövetségi Hitelszövetkezet III-ik évtársulatába.

A Népszövetségi Hitelszövetkezet 1915 január 1-én III-ik évtársulatát nyitotta meg.

Az első 2 üzletév, — dacára a nehéz megélhetési viszonyoknak, — igen szép eredménnyel folyik.

Belépni szándékozók üzletrészeket jegyezhetnek még most is a hivatalos órák alatt a szövetkezet helyiségében (Szilágyi Dezső-u. 5. sz. a.) Egy üzletrész heti 20 fillér befizetésre kötelez, s ki-ki annyi üzletrészt jegyez, amennyit akar. Felvételi díj üzletrészenként, 10 fillér. 3 év múlva az évtársulat feloszlik; a tagok a befizetett összeget kikapják s a reájuk eső nyereséget is.

A tagok a befizetett összeg $\frac{1}{3}$ részéig a szövetkezettől olcsó kamatra kölcsönt is kaphatnak, mely 3 év alatt fizethető le. Azonfelül betáblázásra, értékpapírra, vagy váltóra, bármily összeg erejéig.

A tiszta haszon és nyereség teljes egészében a tagok között osztatik fel, s kiki heti betétje arányában részesedik.

A szövetkezet elfogad betéteket is, s azokat legmagasabb kamatlábbal kamatoztatja. Tőkekamatadót a szövetkezet fizeti.

Bizalommal kérjük a belépni szándékozókat, sziveskedjenek szövetkezetünk helyiségében részjegyeket jegyezni.

Teljes tisztelettel

Népszövetségi Hitelszövetkezet.

Katonai ruhákat az összes fegyvernemek részére, a mai árokon alul előírás szerint és gyorsan készít **Dzrabent Gy.** és **Tsa** elsőrendű polgári és katonai ruházati intézete. A legfinomabb szövett különlegességek, őröny és téli kabátokra felöltőkre állandóan raktáron. Nagyvárad, Szilágyi-Dezső-u. 6. Scannenfeld palota. Telefon 980. szám.

Hirdetések

felvételnek a kiadóhivatalban.

Nagyvárad város
VILLAMOS MŰVE
Iroda és raktár: NAGYVÁRAD, Vár-tér 1.

Ertesítjük a t. közönséget, hogy a
Wolfram lámpák

ára olcsóbb lett, **Wolfram** és egyéb izzólámpák nagy raktára **legolcsóbb áron** a közönség rendelkezésére áll. Telefon rendelés ráfizetés nélkül házhoz szállítjuk.

Egész éjjel ügyeletes szolgálat.

Költségvetések ingyen.

Telefon szám 514.

Elvállaljuk villamos világítási és erőátviteli berendezések felszerelését.

Csillárok,

izzólámpák

állandóan nagy választékban kaphatók.

Villamos motorek

$\frac{1}{2}$ lóerőtől minden nagyságban.

Főszerező telefonja 55. sz.

Van szerencsém Nagyvárad és vidéke nagyérdemű közönségének szives tudomására hozni, hogy Nagyváradon, Rákóczi-ut 19. sz. alatt a mai kor igényeinek megfelelő

műköszörüldét nyitottam.

Elvállalok mindennemű borotvák, kések, ollók, hajvágógépek, hűsítőgépek, ló- és juhnyírógépek javítását és műköszörülését. Raktáron tartok mindennemű bel- és külföldi illatszereket, fej- és arcápoló piperezereket, mindennemű acélárakat, ugymint borotvát, ollót, hajnyírógépet, yukszemvágó, papír-, zseb- és tollkést, valamint az összes fodrászati cikkeket. A nagyérdemű közönség szives pártfogását kérve, vagyok kiváló tisztelettel

Koller Ágoston műköszörűs

Nagyvárad város rendőrkapitányi hivatalától.
69-1915. szám.

Felhívás.

A helybeli terménykereskedők köz és termelőkhöz.

A m. kir. miniszterium 1914. évi december 24-én 9227. szám alatt kiadott rendeletével a zabért követelhető legmagasabb árat súlymennyiségre való tekintet nélkül méter mázsánként (100 kg.) 24 Huszonnégy koronában állapította meg.

A hadsereg céljaira szükségelt zab beszerzésének biztosítása céljából felhívom a város területén levő zabtermelőket és terménykereskedőket, hogy ezen felhívástól számított 8 nap alatt a saját vetőmag és saját gazdasági szükségleteiken felül levő egész zabkészletüket, kivétel nélkül mindenki írásban vagy szóval a rendőrkapitányi hivatal II. emelet 8. számú szobájában Horváth Géza rendőrkapitánynál jelentsék be.

Nagyvárad, 1915. január 2.

Gerő,
rendőrfőkapitány.

Első nagyváradai cementipar.

Készíték granitó, terazzo, műkö és minden e szakmába vágó munkálatokat, házi csatornázásokat a városi mérnöki hivatal előírása szerint, személyes felügyeletem mellett. Kiváratra angol closet berendezéseket a legelőnyösebb fizetési feltételek mellett a legteljesítményesebb és legmesszebb menő jótállás mellett készítök. A nagyérdemű közönség becses pártfogását kéri tisztelettel

NUTTA JAKAB

cement és betonművek vállalata.
Szaniszló-utca 67. szám. (Saját ház.)